

ماهیت و اهمیت افکار عمومی در جهان امروز

اهمیت روزافزون عقاید عمومی در زندگی امروز سبب شده که سازمانهای حکومتی و غیرحکومتی خواهان آگاهی از وضع افکار عمومی باشند و برای سنجش آن تدبیر کنند.

اهمیت روزافزون عقاید عمومی در زندگی امروز سبب شده که سازمانهای حکومتی و غیرحکومتی خواهان آگاهی از وضع افکار عمومی باشند و برای سنجش آن تدبیر کنند.

به گزارش خبرگزاری مهر، افکار عمومی به عنوان رای عام و عقل اجتماعی و به قول منتسکیو "روح عموم" و به قول روسو "اراده عموم" تعریف شده است. به طور کلی افکار عمومی مجموعه آرای مردم در مسائل است که سرنوشت عمومی به آن وابسته است و جهت گیری مردم در مشکل یا حادثه ای خاص می باشد.

عامه مردم دارای مصالح مشترک نسبتاً پایداری هستند و بدلیل مصالح پایدار و ارتباطات فکری دارای جنبه ادراکی قوی هستند، این حالت در جامعه های ساده ابتدایی وجود ندارد، اما در جامعه های متمدن که مردم به تناسب منافع مادی و معنوی گوناگون وجود دارد. حاصل نهایی این اشتراکات، عقیده عمومی یا وفاق عمومی است و چیزی که مورد اعتنای جامعه قرار گیرد، ارزش اجتماعی دارد.

گرایش های اجتماعی تمایلات کلی هستند که در فرد بوجود می آیند و ادراکات و عواطف و افعال او را در جهات معینی به جریان می اندازد. گرایشی که با عواطف شدیدی همراه باشد عقیده خوانده می شود و گرایشی که جنبه ادراکی آن ضعیف باشد ولی سخت ریشه دار و استوار باشد تعصب یا پیش داوری نام می گیرد. در هر مورد از آمیختن گرایش های اجتماعی گوناگون عقیده عمومی ناشی می شود. عقیده عمومی قضاوتی است مورد قبول عامه که هم جنبه عاطفی و هم جنبه ادراکی دارد و از تعصب نیز بر کنار نیست. عقیده عمومی اگر به شدت تعمیم یابد و ریشه دار شود به صورت اجماع یا وفاق عمومی در می آید.

از گذشته از وسایل و ابزارهای ویژه هر عصر برای توجیه افکار عمومی استفاده می شده است. اهتمام به تبلیغات عمومی و استفاده از محافل عمومی مثل اماکن دینی و بازارها نشانگر توجه به افکار عمومی بوده است و امروزه توسعه وسایل ارتباط جمعی، دایره افکار عمومی را از مجمع و شهر و حتی مرزهای یک کشور فراتر برده و به سطح بین المللی گشاده است.

دولتهای قدرتمند در سیاست های جهانی قبل از آنکه به یک حرکت سیاسی، نظامی یا فرهنگی و... دست بزنند؛ نخست به شناسایی زمینه های فکری-اجتماعی و یا زمینه سازی افکار عمومی دست زده و سپس با استفاده از ذهنیت مردم کشور یا جهان به القا و اجرای اهداف اصلی می پردازند.

اهمیت روزافزون عقاید عمومی در زندگی جامعه های صنعتی سبب شده که سازمانهای حکومتی و غیرحکومتی خواهان آگاهی از وضع افکار عمومی باشند و برای سنجش آن تدبیر کنند.

برخی کارشناسان امور اجتماعی، فنون و شیوه های آگاهی از افکار عمومی را برای شناخت عقاید عمومی کافی دانسته و برخی آن را کافی نمی دانند، چرا که افکار و عقاید عمومی امور کیفی است و فنون یاد شده متناسب با امور ساده کمی می باشند.

بی گمان عقاید عمومی یکی از عوامل مهم زندگی اجتماعی است و بدین سبب باید مورد توجه جامعه شناسان قرار گیرد. در جامعه های صنعتی جدید چون عقاید عمومی نفوذ عمیقی دارند گروههای مختلف اجتماعی مخصوصاً گروههای رسمی می کوشند با وسایل گوناگون عقاید عمومی را با عقاید خود همساز کنند.

در مواقعی دیده می شود که "افکار عمومی" برای تبرئه یا عفو متهم در یک محاکمه جنایی تظاهر می کند. ممکن است افکار عمومی نسبت به یک اعتصاب بی اعتنا بماند، یا از آن پشتیبانی کند و بالاخره با آن مخالفت نماید. حکومت ها، اتحادیه های صنفی و موسسات از افکار عمومی می ترسند و آن را ملاک عمل قرار می دهند. به این ترتیب افکار عمومی به منزله یک داور و یک وجدان است و حتی به منزله یک دادگاه است و همه از آن حساب می برند. افکار عمومی ضمیر باطنی یک ملت است و یک نیروی گمنام است که در هیچ قانون اساسی پیش بینی نشده است.